

IJTIMOIIY-GUMANITAR SOHADA ILMIY-INNOVATSION TADQIQOTLAR

ILMIY METODIK JURNALI

ISSN 3060-5059

VOL.3 № 5

2026

IJTIMOYIY TARMOQLAR MUHITIDA GUMANISTIK TAFAKKURNI SHAKLLANTIRISHNING PEDAGOGIK MODEL

Isanov Najotbek Ilmat o'g'li

O'zbekiston Respublikasi Ichki ishlar vazirligi Jizzax mintaqaviy o'quv markazi, sikl o'qituvchisi, katta leytenant

Annotatsiya

Ushbu maqolada ijtimoiy tarmoqlar muhitida talabalarda gumanistik tafakkurni shakllantirishning pedagogik modeli ilmiy-nazariy jihatdan asoslanadi. Raqamli kommunikatsiya sharoitida yoshlarning dunyoqarashi, axloqiy baholash mezonlari, ijtimoiy pozitsiyasi va insoniy munosabat madaniyati nafaqat an'anaviy ta'lim jarayonida, balki virtual muloqot, media kontent, onlayn bahslar va ijtimoiy tarmoqdagi axborot oqimlari ta'sirida ham rivojlanadi. Shu sababli gumanistik tafakkurni shakllantirish jarayonini zamonaviy axborot-kommunikatsiya muhiti bilan uzviy bog'liq holda o'rganish dolzarb pedagogik vazifa hisoblanadi. Maqolada ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni shakllantirishga xizmat qiluvchi maqsadli, aksiologik, mazmuniy, texnologik, kommunikativ, refleksiv va baholash komponentlari tahlil qilinadi. Tadqiqotda nazariy tahlil, pedagogik modellashtirish, kontent-tahlil va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Natijalar ijtimoiy tarmoqlarni to'g'ri pedagogik boshqarish orqali talabalarda empatiya, bag'rikenglik, ijtimoiy mas'uliyat, axloqiy tanlov, tanqidiy media savodxonlik va inson qadr-qimmatiga hurmatni rivojlantirish mumkinligini ko'rsatadi.

Kalit so'zlar: ijtimoiy tarmoqlar, gumanistik tafakkur, pedagogik model, media savodxonlik, raqamli ta'lim, empatiya, tolerantlik, axloqiy tarbiya, talaba shaxsi.

ПЕДАГОГИЧЕСКАЯ МОДЕЛЬ ФОРМИРОВАНИЯ ГУМАНИСТИЧЕСКОГО МЫШЛЕНИЯ В СРЕДЕ СОЦИАЛЬНЫХ СЕТЕЙ

Исанов Нажотбек Илмат угли

Джизакский региональный учебный центр Министерства внутренних дел Республики Узбекистан, преподаватель цикла, старший лейтенант

Аннотация

В статье научно-теоретически обоснована педагогическая модель формирования гуманистического мышления у студентов в среде социальных сетей. В условиях цифровой коммуникации мировоззрение молодежи, критерии нравственной оценки, социальная позиция и культура человеческих отношений формируются не только в традиционном образовательном процессе, но и под влиянием виртуального общения, медиаконтента, онлайн-дискуссий и информационных потоков социальных сетей. Поэтому изучение процесса формирования гуманистического мышления во взаимосвязи с современной информационно-коммуникационной средой является актуальной педагогической задачей. В статье анализируются целевой, аксиологический, содержательный, технологический, коммуникативный, рефлексивный и оценочный компоненты, способствующие формированию гуманистического мышления в среде социальных сетей. В исследовании использованы методы теоретического анализа, педагогического моделирования, контент-анализа и обобщения. Результаты показывают, что при правильном педагогическом управлении социальными сетями у студентов можно развивать эмпатию, толерантность, социальную ответственность, нравственный выбор, критическую медиаграмотность и уважение к человеческому достоинству.

Ключевые слова: социальные сети, гуманистическое мышление, педагогическая модель, медиаграмотность, цифровое образование, эмпатия, толерантность, нравственное воспитание, личность студента.

A PEDAGOGICAL MODEL FOR DEVELOPING HUMANISTIC THINKING IN THE SOCIAL MEDIA ENVIRONMENT

Isanov Najotbek Ilmat o'g'li

Jizzakh Regional Training Center of the Ministry of Internal Affairs of the Republic of Uzbekistan, Cycle Instructor, Senior Lieutenant

Abstract

This article provides a scientific and theoretical justification for a pedagogical model aimed at forming humanistic thinking among students in the social networking environment. In the context of digital communication, young people's worldview, moral evaluation criteria, social position and culture of humane interaction are shaped not only through traditional education, but also under the influence of virtual communication, media content, online discussions and information flows in social networks. Therefore, studying the formation of humanistic thinking in close connection with the modern information and communication environment is an urgent pedagogical task. The article analyzes the target, axiological, content-related, technological, communicative, reflective and evaluative components that contribute to the development of humanistic thinking in social networks. The study uses theoretical analysis, pedagogical modeling, content analysis and generalization methods. The results show that, with proper pedagogical guidance, social networks can help develop students' empathy, tolerance, social responsibility, moral choice, critical media literacy and respect for human dignity.

Keywords: social networks, humanistic thinking, pedagogical model, media literacy, digital education, empathy, tolerance, moral education, student personality.

Zamonaviy oliy ta'lim tizimi shiddat bilan o'zgarayotgan raqamli jamiyat sharoitida talaba shaxsini faqat bilim va kasbiy kompetensiyalar egasi sifatida emas, balki insonparvar, ijtimoiy mas'uliyatli, axloqiy qaror qabul qila oladigan, turli madaniyat va qarashlarga hurmat bilan yondashadigan faol subyekt sifatida tarbiyalash vazifasini bajarishi zarur. Bugungi talaba hayotining muhim qismi ijtimoiy tarmoqlar bilan bog'liq. U axborotni aynan shu maydonda qabul qiladi, o'z fikrini shu yerda bildiradi, ijtimoiy hodisalarga munosabatini shu yerda shakllantiradi va boshqa insonlar bilan muloqot madaniyatini ham ko'pincha virtual muhitda sinovdan o'tkazadi. Shuning uchun ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni shakllantirish muammosi zamonaviy pedagogikaning dolzarb yo'nalishlaridan biriga aylanmoqda.

Gumanistik tafakkur insonni oliy qadriyat sifatida anglash, uning sha'ni, huquqi, erkinligi, ehtiyoji, his-tuyg'usi va ijtimoiy mavqeiga hurmat bilan qarashga asoslangan fikrlash madaniyatidir. Bunday tafakkur talabaning faqat nazariy bilimida emas, balki uning real munosabati, kommunikativ xulqi, bahs yuritish uslubi, qaror qabul qilishida ham namoyon bo'ladi. Ijtimoiy tarmoqlar esa mazkur sifatning shakllanishi uchun ham imkoniyat, ham xavf manbai hisoblanadi. Bir tomondan, ular insonparvarlik tashabbuslari, xayriya aksiyalari, madaniyatlararo muloqot, ekologik harakatlar, ijtimoiy adolat va fuqarolik faolligi haqidagi kontentni keng yoyadi. Ikkinchi tomondan, tarmoqlarda agressiv izohlar, kiberbulling, soxta axborot, stereotiplar, axloqiy befarqlik va manipulyativ ta'sirlar ham mavjud.

Mazkur sharoitda pedagogikaning asosiy vazifasi talabaning ijtimoiy tarmoqlardagi faolligini cheklash emas, balki uni insonparvarlik mezonlari asosida boshqarish, tanqidiy anglash, axloqiy baholash va ijtimoiy mas'uliyatli kommunikatsiyaga yo'naltirishdan iboratdir. Buning uchun esa tasodifiy tarbiyaviy suhbatlar yetarli emas. Zarur pedagogik natijaga erishish uchun aniq maqsad, mazmun, metod, vosita, muloqot muhiti va baholash ko'rsatkichlariga ega bo'lgan model ishlab chiqilishi lozim. Ushbu maqolaning maqsadi ijtimoiy tarmoqlar muhitida talabalarda gumanistik tafakkurni shakllantirishning pedagogik modelini ilmiy-nazariy jihatdan asoslashdan iborat.

Gumanistik ta'lim g'oyalari jahon pedagogikasi tarixida chuqur ildizlarga ega. J. Dewey ta'limni shaxs tajribasi va demokratik jamiyat hayoti bilan uzviy bog'liq jarayon sifatida talqin etgan. Uning qarashlarida o'quvchi yoki talaba tayyor bilimni qabul qiluvchi obyekt emas, balki faol tajriba egasi, ijtimoiy muhitda harakat qiluvchi subyekt sifatida baholanadi. C. Rogers shaxsga yo'naltirilgan ta'limda samimiylik, empatiya, ishonch va erkin o'zini ifodalash muhitini insonparvar pedagogikaning markaziy sharti deb hisoblaydi. P. Freire esa ta'limni muloqot, ongli tanqidiy anglash va ijtimoiy ozodlik jarayoni sifatida talqin qilib, ta'lim oluvchining voqelikka faol munosabatini rivojlantirish zarurligini ta'kidlaydi.

L.S. Vygotskiyning madaniy-tarixiy nazariyasi shaxs rivojida ijtimoiy muhit, til, muloqot va madaniy belgilar muhim o'rin tutishini ko'rsatadi. Raqamli davrda ijtimoiy tarmoqlar ham shunday madaniy-belgili muhit vazifasini bajarmoqda. Talaba unda matn, tasvir, video, ovoz, mem, izoh va bahslar orqali ma'no yaratadi, o'z munosabatini ifodalaydi hamda boshqalarning qarashlari bilan to'qnashadi. Demak, ijtimoiy tarmoqlar shaxsning axloqiy va kommunikativ rivojlanishida bevosita ishtirok etuvchi omil sifatida o'rganilishi kerak.

Media ta'lim va raqamli madaniyatga oid tadqiqotlarda ijtimoiy tarmoqlarni faqat texnologik vosita sifatida emas, balki ijtimoiy munosabatlar, identifikatsiya, jamoaviy xotira va fuqarolik ishtiroki maydoni sifatida tahlil qilish kuchaymoqda. M. Castells tarmoqli jamiyat nazariyasida zamonaviy ijtimoiy

hayotning axborot oqimlari va kommunikatsion tarmoqlar orqali tashkil topishini asoslaydi. D. Boyd yoshlarning tarmoqlardagi ishtirokini ijtimoiy identifikatsiya va o'zini namoyon qilish jarayoni sifatida izohlaydi. H. Jenkins ishtirokchi madaniyat tushunchasi orqali raqamli muhitda foydalanuvchi endi passiv auditoriya emas, balki kontent yaratuvchi va tarqatuvchi faol subyekt ekanini ko'rsatadi. Bu qarashlar gumanistik tafakkurni shakllantirishda ijtimoiy tarmoqlarni pedagogik maydon sifatida ko'rishga asos yaratadi.

Media savodxonlik bo'yicha D. Buckingham, R. Hobbs va L. Masterman tadqiqotlari talabalarda axborotni tanqidiy tahlil qilish, mediamatnlarning maqsadi va ta'sir mexanizmlarini anglash, manbalarni tekshirish hamda axloqiy pozitsiya bildirish zarurligini ko'rsatadi. Gumanistik tafakkur ham aynan shu kompetensiyalar bilan bog'liq, chunki insonparvar fikrlaydigan talaba ijtimoiy tarmoqdagi kontentni faqat qiziqarli yoki mashhur deb emas, balki uning inson qadr-qimmati, adolat, bag'rikenglik, hamdardlik va ijtimoiy mas'uliyatga munosabati orqali baholaydi.

O'zbek ta'lim tizimida ma'naviy-axloqiy tarbiya, milliy va umuminsoniy qadriyatlar uyg'unligi, yoshlarni ijtimoiy faol va mas'uliyatli shaxs sifatida tarbiyalash masalalari ustuvor ahamiyatga ega. Biroq raqamli muhitning kengayishi ushbu vazifalarni yangi shakl va usullarda hal qilishni talab qilmoqda. An'anaviy tarbiyaviy yondashuvlar ijtimoiy tarmoqlardagi tezkor, emotsional, vizual va ko'p ovoqli axborot oqimi bilan to'qnash kelganda, pedagogik jarayon interfaol, refleksiv va tanqidiy xarakter kasb etishi zarur.

Tadqiqotda nazariy tahlil, pedagogik modellashtirish, kontent-tahlil va umumlashtirish metodlaridan foydalanildi. Nazariy tahlil orqali gumanistik pedagogika, raqamli ta'lim, media savodxonlik va ijtimoiy tarmoqlar pedagogikasi bo'yicha ilmiy qarashlar o'rganildi. Pedagogik modellashtirish ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni shakllantirish jarayonining tarkibiy qismlarini aniqlash, ular o'rtasidagi mantiqiy bog'liqlikni belgilash va natijaviy ko'rsatkichlarni asoslash imkonini berdi. Kontent-tahlil ijtimoiy tarmoqlarda tarqaladigan insonparvarlik, ijtimoiy mas'uliyat, madaniyatlararo hurmat, ekologik ong, fuqarolik faolligi, shuningdek, destruktiv muloqot, kiberbulling va stereotiplarga oid materiallarni pedagogik jihatdan baholashga xizmat qildi.

Metodologik asos sifatida shaxsga yo'naltirilgan ta'lim, aksiologik yondashuv, kompetensiyaviy yondashuv, kommunikativ yondashuv va tanqidiy media savodxonlik konsepsiyalariga tayanildi. Shaxsga yo'naltirilgan yondashuv talabning individual qarashlari, ehtiyojlari va axloqiy tanlovini hurmat qilishni nazarda tutadi. Aksiologik yondashuv ta'lim mazmunida inson qadr-qimmati, adolat, mehr-oqibat, mas'uliyat va bag'rikenglik kabi qadriyatlarni markazga qo'yadi. Kompetensiyaviy yondashuv esa gumanistik tafakkurni amaliy xulq, media faoliyat, muloqot madaniyati va ijtimoiy tashabbuslarda namoyon bo'ladigan sifat sifatida talqin qiladi.

Tadqiqot natijasida ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni shakllantirishning pedagogik modeli bir necha o'zaro bog'liq komponentlar asosida izohlandi. Mazkur modelning markazida talaba shaxsini raqamli jamiyatda insonparvar munosabat, tanqidiy fikrlash, mas'uliyatli kommunikatsiya va ijtimoiy faollik egasi sifatida rivojlantirish maqsadi turadi. Modelning maqsadli komponenti talabalarda inson qadr-qimmatini anglash, boshqalar his-tuyg'usini tushunish, turli ijtimoiy guruhlararo hurmat bilan munosabatda bo'lish, ziddiyatli axborotga nisbatan axloqiy pozitsiya bildirish va raqamli muloqotda mas'uliyatni his etishni ko'zda tutadi.

Modelning aksiologik komponenti gumanistik tafakkurning qadriyatlar tizimini belgilaydi. Bu tizimda inson sha'ni va huquqlariga hurmat, mehr-oqibat, empatiya, tolerantlik, adolat, hamkorlik, tinchlikparvarlik, ekologik mas'uliyat va fuqarolik madaniyati asosiy o'rin egallaydi. Ijtimoiy tarmoqlar muhitida ushbu qadriyatlar abstrakt tushuncha sifatida emas, balki real media vaziyatlar orqali anglashiladi. Masalan, nogironligi bo'lgan shaxslar hayoti haqidagi videobloglar inklyuziv tafakkurni, ko'ngillilik harakatlari haqidagi postlar ijtimoiy mas'uliyatni, millatlararo hamkorlikni yorituvchi kontent tolerantlikni, ekologik muammolar haqidagi mediamateriallar esa kelajak avlod oldidagi javobgarlikni rivojlantiradi.

Modelning mazmuniy komponenti ta'lim jarayoniga kiritiladigan ijtimoiy tarmoq kontentini pedagogik maqsadga mos tanlashni talab qiladi. Bunda ijobiy gumanistik namunalar bilan birga muammoli va bahsli kontent ham tahlil obyekti bo'lishi mumkin. Chunki talaba faqat tayyor axloqiy xulosalarni qabul qilganda emas, balki murakkab vaziyatni baholaganda, turli nuqtayi nazarlarni solishtirganda va o'z pozitsiyasini asoslaganda gumanistik tafakkurga ega bo'lib boradi. Masalan, ijtimoiy tarmoqlardagi nafrat nutqi, kiberbulling, yolg'on xayriya aksiyalari yoki inson sha'nini kamsituvchi postlar talabalarda axloqiy tahlil, huquqiy ong va media mas'uliyatini shakllantirish uchun muhim didaktik materialga aylanishi mumkin.

Modelning texnologik komponenti ijtimoiy tarmoqlar bilan ishlash usullarini belgilaydi. Bu jarayonda kontent-tahlil, muammoli vaziyat muhokamasi, raqamli hikoya yaratish, blog yozish, ijtimoiy loyiha tayyorlash, onlayn munozara, refleksiv esse va mediakampaniya loyihalash kabi metodlar samarali hisoblanadi. Ushbu metodlar talabani passiv kuzatuvchidan faol tahlilchi va yaratuvchiga aylantiradi. Talaba gumanistik mazmundagi media mahsulot yaratish jarayonida nafaqat texnik ko'nikmani, balki axloqiy mas'uliyat, auditoriyani hurmat qilish, dalil bilan fikrlash va ijtimoiy ta'sir oqibatlarini hisobga olishni ham o'zlashtiradi.

Modelning kommunikativ komponenti ijtimoiy tarmoqlardagi muloqot madaniyatini shakllantirishga qaratiladi. Gumanistik tafakkur talabaning boshqalar fikriga munosabatida, bahs yuritish uslubida, izoh yozish madaniyatida va ziddiyatli mavzularda murosali pozitsiya topa olishida namoyon bo'ladi. Shu sababli pedagogik jarayonda onlayn muloqot etikasi, dalillangan fikr bildirish, shaxsga emas, muammoga munosabat bildirish, kamsituvchi iboralardan voz kechish va madaniyatli bahs yuritish qoidalari amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlanishi lozim. Ijtimoiy tarmoqdagi har bir izoh, ulashilgan post yoki bildirilgan munosabat talabaning ma'naviy qiyofasini aks ettiruvchi kommunikativ harakat sifatida talqin etiladi.

Modelning refleksiv komponenti talabaning o'z media xatti-harakatini anglashiga xizmat qiladi. Refleksiya jarayonida talaba qaysi kontentga ishonishini, nima uchun aynan shunday munosabat bildirganini, uning izohi boshqa insonga qanday ta'sir qilishi mumkinligini, raqamli maydonda o'zining axloqiy mas'uliyati nimada ekanini tahlil qiladi. Refleksiya gumanistik tafakkurning ichki mexanizmini tashkil etadi, chunki insonparvarlik tashqi xatti-harakatdan oldin ichki baholash, o'zini nazorat qilish va boshqani tushunish qobiliyatida shakllanadi.

Modelning baholash komponenti gumanistik tafakkurning rivojlanish darajasini aniqlashga yo'naltiriladi. Bunda faqat nazariy bilimni tekshirish yetarli emas. Talabaning media kontentni tahlil qilishi, axloqiy muammoga munosabati, onlayn bahsdagi madaniyati, yaratilgan media mahsulotning insonparvarlik mazmuni, refleksiv yozuvlari va ijtimoiy tashabbuslarda ishtiroki baholanishi zarur. Baholash jarayonida diagnostik, shakllantiruvchi va yakuniy yondashuvlar uyg'unlashtirilsa, talabaning gumanistik tafakkuridagi o'sish dinamikasini ko'rish mumkin bo'ladi.

Ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni shakllantirish modeli pedagogik jarayonni real raqamli hayot bilan bog'lash imkonini beradi. An'anaviy ta'limda gumanistik qadriyatlar ko'pincha nazariy tushunchalar, tarixiy misollar yoki axloqiy nasihatlar orqali tushuntiriladi. Ijtimoiy tarmoqlar esa bu qadriyatlarni kundalik axborot oqimi, shaxslararo muloqot va real ijtimoiy muammolar bilan bog'lab ko'rsatadi. Natijada talaba insonparvarlikni faqat mavhum g'oya sifatida emas, balki o'zining raqamli xulqi va ijtimoiy pozitsiyasida namoyon bo'ladigan amaliy mezon sifatida anglay boshlaydi.

Shu bilan birga, mazkur modelni qo'llashda pedagogik nazorat va metodik aniqlik juda muhimdir. Ijtimoiy tarmoqlar ochiq, tezkor va ko'p qirrali muhit bo'lgani uchun undagi har qanday kontentni ta'lim jarayoniga bevosita olib kirish mumkin emas. Pedagog materialni oldindan tahlil qilishi, uning yoshga, fan mazmuniga, tarbiyaviy maqsadga va axloqiy mezonlarga mosligini aniqlashi kerak. Ayniqsa, ziddiyatli yoki emotsional kuchli kontent bilan ishlaganda talabalarning hissiy holati, bahs madaniyati va muhokama chegaralari e'tiborga olinishi zarur. Aks holda, gumanistik tarbiya o'rniga bahsning keskinlashuvi yoki stereotiplarning mustahkamlanishi yuzaga kelishi mumkin.

Modelning samaradorligi o'qituvchining raqamli-pedagogik kompetensiyasiga ham bog'liq. O'qituvchi ijtimoiy tarmoqlarning texnik imkoniyatlarini bilishi bilan birga, mediamatnlarni tahlil qilish, axborot manbalarini tekshirish, onlayn muloqotni boshqarish, talabalarni ijodiy media faoliyatga yo'naltirish va refleksiv muhit yaratish ko'nikmalariga ega bo'lishi zarur. Bunday sharoitda o'qituvchi axborot beruvchi emas, balki fasilitator, moderator, yo'naltiruvchi va qadriyatlar tahlilini tashkil etuvchi pedagogik subyekt sifatida namoyon bo'ladi.

Muhokama shuni ko'rsatadiki, gumanistik tafakkurni rivojlantirish jarayonida ijtimoiy tarmoqlarni butunlay ijobiy yoki salbiy hodisa sifatida baholash to'g'ri emas. Ularning tarbiyaviy ta'siri pedagogik maqsad, metodik ishlov va talabaning tanqidiy tayyorgarligiga bog'liq. Agar ijtimoiy tarmoqlar nazoratsiz axborot iste'moli maydoni bo'lib qolsa, ular yuzaki fikrlash, agressiv kommunikatsiya va axloqiy befarqlikni kuchaytirishi mumkin. Agar ular didaktik jihatdan asoslangan, gumanistik qadriyatlarga yo'naltirilgan va refleksiv tahlil bilan boyitilgan holda qo'llansa, talabalarning insonparvar dunyoqarashi va ijtimoiy mas'uliyatini rivojlantirishda kuchli pedagogik resursga aylanadi.

Ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni shakllantirish zamonaviy oliy ta'limning muhim pedagogik vazifalaridan biridir. Talabalar bugungi kunda ijtimoiy, axloqiy va madaniy

tasavvurlarining sezilarli qismini raqamli axborot maydonida shakllantirayotganligi sababli ta'lim jarayoni ushbu muhitdan chetda qolmasligi kerak. Maqolada asoslangan pedagogik model gumanistik tafakkurni shakllantirishni maqsadli, aksiologik, mazmuniy, texnologik, kommunikativ, refleksiv va baholash komponentlarining yaxlit tizimi sifatida talqin etadi.

Mazkur modelning asosiy ilmiy-amaliy ahamiyati shundaki, u ijtimoiy tarmoqlarni oddiy kommunikatsiya vositasi emas, balki talabalarda empatiya, tolerantlik, ijtimoiy mas'uliyat, axloqiy tanlov, tanqidiy media savodxonlik va inson qadr-qimmatiga hurmatni rivojlantiruvchi didaktik-pedagogik muhit sifatida ko'rsatadi. Model asosida tashkil etilgan ta'lim jarayonida talaba media kontentni passiv iste'mol qiluvchi emas, balki uni tanqidiy tahlil qiluvchi, axloqiy baholovchi, gumanistik mazmunda qayta yaratuvchi va mas'uliyatli raqamli muloqot subyekti sifatida shakllanadi. Shu bois ijtimoiy tarmoqlar muhitida gumanistik tafakkurni rivojlantirish bo'yicha ilmiy asoslangan pedagogik yondashuvlar oliy ta'limda ma'naviy-axloqiy tarbiya samaradorligini oshirishga xizmat qiladi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. Выготский Л. С. Мышление и речь. – Москва: Лабиринт, 1999. – 352 с.
2. Дьюи Дж. Демократия и образование / пер. с англ. – Москва: Педагогика-Пресс, 2000. – 384 с.
3. Роджерс К. Взгляд на психотерапию. Становление человека / пер. с англ. – Москва: Прогресс, 1994. – 480 с.
4. Фрейре П. Педагогика угнетённых / пер. с англ. – Москва: Радикальная теория и практика, 2018. – 184 с.
5. Castells M. The Rise of the Network Society. – Oxford: Wiley-Blackwell, 2010. – 656 p.
6. Boyd D. It's Complicated: The Social Lives of Networked Teens. – New Haven: Yale University Press, 2014. – 296 p.
7. Jenkins H. Convergence Culture: Where Old and New Media Collide. – New York: New York University Press, 2006. – 336 p.
8. Buckingham D. Media Education: Literacy, Learning and Contemporary Culture. – Cambridge: Polity Press, 2003. – 219 p.
9. Hobbs R. Digital and Media Literacy: Connecting Culture and Classroom. – Thousand Oaks: Corwin Press, 2011. – 232 p.
10. Masterman L. Teaching the Media. – London: Routledge, 1985. – 341 p.
11. Bandura A. Social Learning Theory. – Englewood Cliffs: Prentice Hall, 1977. – 247 p.
12. Selwyn N. Education and Technology: Key Issues and Debates. – London: Bloomsbury Academic, 2016. – 232 p.
13. Livingstone S. Children and the Internet. – Cambridge: Polity Press, 2009. – 300 p.
14. UNESCO. Media and Information Literacy: Policy and Strategy Guidelines. – Paris: UNESCO, 2013. – 192 p.